

BARWNIKI I PIGMENTY	NORMA BRANŻOWA	BN-80
	Barwniki polaktynowe do barwienia włókien celulozowych	6041-52
	Wymagania i badania	Grupa katalogowa 1023

1. WSTĘP

Przedmiotem normy są barwniki polaktynowe dobrze rozpuszczalne w wodzie, należące do grupy barwników reaktywnych o wysokiej reaktywności. Barwniki polaktynowe, ze względu na ich niską substantywność, poleca się stosować do druku i barwienia metodami półciągłymi i ciągłymi wyrobów z włókien celulozowych.

2. OZNACZENIE

Przykład oznaczenia żółcieni polaktynowej G:
ŻÓLCIEŃ POLAKTYNOWA G BN-80/6041-52

3. WYMAGANIA

- 3.1. Postać. Barwniki polaktynowe powinny mieć postać proszków.
- 3.2. Pozostałe wymagania — wg tabl. 1.

Tablica 1
Wymagania

a) Koncentracja	praktycznie zgodna z wzorcem
b) Odcień	praktycznie zgodny z wzorcem
c) Substancji nierozpuszczalnych w wodzie, ‰, nie więcej niż	0,8
d) Pylistość, stopień, nie niższy niż	4
e) Rozpuszczalność, g/dm ³ , nie mniej niż	wg tabl. 2
f) Trwałości	wg tabl. 2

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE
I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Barwniki polaktynowe należy pakować do worków polietylenowych wg BN-77/

6414-06, umieszczonych w bębnach metalowych lekkich ze szczelnym zamknięciem wg BN-76/5046-02, pojemności od 40 do 100 dm³.

Barwniki polaktynowe można również pakować do opakowań blaszanych wg PN-75/O-79552 grupy o lub e, rodzaju 1.

Na życzenie odbiorcy dopuszcza się dodatkowo pakowanie barwnika do toreb z folii polietylenowej wg BN-72/6414-02.

Opakowania jednostkowe należy umieścić w opakowaniach transportowych o wymiarach wg PN-71/O-79033.

Znakowanie opakowań należy wykonać wg PN-76/O-79252. Na każdym opakowaniu transportowym należy umieścić trwały i czytelny napis zawierający co najmniej:

- a) nazwę lub znak wytwórni,
- b) oznaczenie wg rozdz. 2,
- c) masę brutto i netto,
- d) numer partii,
- e) numer opakowania,
- f) datę produkcji.

4.2. Formowanie jednostek ładunkowych. W przypadku stosowania paletyzacji, barwniki polaktynowe w opakowaniach transportowych należy formować na paletach wg PN-75/M-78216. Ładunek na palecie należy zabezpieczyć przed przesuwaniem się i deformacją.

4.3. Przechowywanie. Barwniki polaktynowe, opakowane wg 4.1, należy przechowywać w pomieszczeniach krytych, suchych, dobrze wentylowanych, w temperaturze nie wyższej niż 25°C, w czasie nie dłuższym niż 2 lata, licząc od daty produkcji.

4.4. Transport. Barwniki polaktynowe opakowane wg 4.1 można przewozić dowolnymi krytymi środkami transportu. Środek przewoźowy przed

Zgłoszona przez Zjednoczenia Przemysłu Organicznego ORGANIKA
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Organicznego ORGANIKA
dnia 25 kwietnia 1980 r. jako norma obowiązująca od dnia 1 kwietnia 1981 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 12/1980, poz. 53)

Tablica 2

Lp.	Rodzaje barwników	Rozpuszczalność w wodzie, g/dm ³ , nie mniej niż	Stopnie trwałości wydruków przygotowanych wg 5.4.6																						
			na światło sztuczne (ksenotest)	na wodę		na pranie w 95°C		na prasowanie						na pot						na tarcie					
				zmiana barwy	zabrudzenie bieli		zmiana barwy	zabrudzenie bieli		suche		zabrudzenie bieli na bawełnie	wilgotne		zabrudzenie bieli na bawełnie	alkaliczny		kwaśny		suche	mokre				
					na bawełnie	na wełnie		na bawełnie	na wisko-zie	zmiana barwy	zabrudzenie bieli na bawełnie		po 15 s	po 4 h		zmiana barwy	zabrudzenie bieli na bawełnie	zmiana barwy	zabrudzenie bieli			zmiana barwy	zabrudzenie bieli		
																			na bawełnie				na wełnie	na bawełnie	na wisko-zie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
1	Żółcień polaktynowa G	91	5—6	4	4—5	4—5	4	4—5	4—5	3—4	4—5	5	3—4	4—5	4—5	4	4—5	4—5	4	4—5	4—5	4—5	4		
2	Żółcień polaktynowa 2R	91	6	4—5	4—5	4—5	3—4	4—5	4—5	4/R	4—5/R	5	4	4	4—5	4	4—5	4—5	4	4—5	4—5	4—5	4		
3	Oranż polaktynowy G	91	6	4	4—5	4—5	3—4	4—5	4—5	3—4/R	4/R	5	3—4	4—5	4—5	4	4—5	4—5	4	4—5	4—5	4	3—4		
4	Szkarłat polaktynowy R	51	5—6	4—5	4—5	4—5	4/BB	4—5	4—5	3—4/G	4—5/G	4—5	4/G	4—5/G	4—5	4	4—5	4—5	4	4—5	4—5	4—5	3—4		
5	Czerwień polaktynowa G	91	4—5	4	4—5	4—5	3	4—5	4—5	3—4/B	4—5/B	4—5	3—4/B	3—4/B	4—5	4	4—5	4—5	4	4—5	4—5	4—5	3—4		
6	Czerwień polaktynowa 3B	81	4	4	4—5	4—5	3—4	4	4	3—4/B	4/B	4—5	3—4/B	4—5/B	4—5	4	4	4—5	4	4	4—5	4	3—4		
7	Błękit polaktynowy 2R	71	5—6	4—5	4—5	4—5	4	4—5	4—5	3—4/R	4	4—5	3—4/R	4	4—5	4	4—5	4—5	4—5	4—5	4—5	4—5	4		
8	Brunat polaktynowy RB	71	4	4	4—5	4—5	3—4	4—5	4—5	3—4/B	4—5	4—5	3—4	4—5	4—5	3—4	4—5	4—5	3—4	4—5	4—5	4	3—4		
9	Brunat polaktynowy 5B	61	3—4	4	4—5	4—5	3	4—5	4—5	3—4	4	4—5	3—4	4—5	4	3—4	4	4—5	4	4—5	4—5	4—5	4		
10	Granat polaktynowy BR	91	4	4	4—5	4—5	3—4	4	4	3/R	3—4	4—5	3—4/R	3—4	4—5	4	4	4—5	4—5	4	4	4	3		
11	Czerń polaktynowa B	71	5—6	4—5	4—5	4—5	3	3—4	3—4	4—5	4—5	4—5	4—5	4—5	4	4	3—4	4	4	3—4	4	3—4	3		

załadowaniem należy przygotować przez usunięcie gwoździ, zabezpieczenie śrub, haków i podobnych wystających części, które mogą spowodować uszkodzenie opakowań. Opakowania z barwnikami należy ustawiać ściśle obok siebie na całej powierzchni środka przewozowego (wagonu, samochodu). Ewentualne luki zabezpieczyć materiałem wyściółkowym, tak aby stanowiły zwartą całość zabezpieczającą towar przed przemieszczaniem się.

W transporcie kolejowym opakowania z barwnikami należy ładować do granic wykorzystania wagonu wg Przepisów o ładowaniu i wyładowywaniu wagonów towarowych w komunikacji wewnętrznej. W transporcie samochodowym opakowania z barwnikami należy ładować zgodnie z Instrukcją o ładowaniu samochodów ciężarowych i przyczep.

5. BADANIA

5.1. Program badań

5.1.1. Badania pełne obejmują:

- sprawdzanie postaci (3.1),
- oznaczanie koncentracji (3.2a),
- oznaczanie odcienia (3.2b),
- oznaczanie substancji nierozpuszczalnych w wodzie (3.2c),
- oznaczanie pylistości (3.2d),
- oznaczanie rozpuszczalności (3.2e),
- oznaczanie trwałości na światło sztuczne, na wodę, na pranie w 95°C, na prasowanie suche i wilgotne, na pot alkaliczny i kwaśny oraz na tarcie suche i mokre (3.2f).

Badania pełne należy wykonywać przy każdej zmianie wzorca oraz przy okresowej kontroli produkcji, która powinna być wykonywana dla każdej marki barwnika co najmniej raz w roku.

5.1.2. Badanie niepełne obejmują badania wymienione w 5.1.1a÷f). Badaniom niepełnym należy poddać każdą partię wyprodukowanego barwnika.

5.2. Wielkość partii. Partię stanowi najwyżej 2800 kg barwnika danej marki.

5.3. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej wykonać wg PN-74/C-04707, próbnikiem nr 15 lub 16 wg PN-74/C-60008. Masa średniej próbki laboratoryjnej nie powinna być mniejsza niż 500 g.

5.4. Opis badań

5.4.1. Sprawdzanie postaci wykonać wizualnie.

5.4.2. Oznaczanie koncentracji wykonać wg BN-76/6041-19 p. 2.5.6, porównując z wzorcem.

5.4.3. Oznaczanie odcienia wykonać wg BN-76/6041-19 na wydrukach przygotowanych wg 2.3.6 wymienionej normy.

5.4.4. Oznaczanie substancji nierozpuszczalnych w wodzie — wg PN-76/C-04702. Zaokrąglanie i zapisywanie liczb dotyczących końcowych wyników oznaczania — wg PN-70/N-02120 metodą Z.

5.4.5. Oznaczanie pylistości — wg PN-76/C-04702, p. 2.11.3.

5.4.6. Oznaczanie rozpuszczalności — wg BN-76/6041-19, w temperaturze 50°C.

5.4.7. Oznaczanie trwałości na pranie — wg PN-71/P-04912, metodą 4, w temperaturze 95°C, na wydrukach przygotowanych wg BN-76/6041-19 p. 2.5.6, o intensywności podstawowej (1/1) wzorca pomocniczego, na tkaninie bawełnianej, bielonej (bez użycia rozjaśniaczy optycznych), merceryzowanej, nieapreturowanej, o splocie płóciennym.

5.4.8. Oznaczanie trwałości na wodę — wg PN-63/P-04910, na wydrukach przygotowanych jak w 5.4.6 wymienionej normy.

5.4.9. Oznaczanie trwałości na prasowanie suche i wilgotne — wg PN-73/P-04914, na wydrukach przygotowanych w 5.4.6 wymienionej normy.

5.4.10. Oznaczanie trwałości na pot alkaliczny i kwaśny — wg PN-71/P-04913, na wydrukach przygotowanych jak w 5.4.6 wymienionej normy.

5.4.11. Oznaczanie trwałości na tarcie suche i mokre — wg PN-63/P-04908, na wydrukach przygotowanych jak w 5.4.6 wymienionej normy.

5.4.12. Oznaczanie trwałości na światło sztuczne — wg PN-68/P-04943, na wydrukach przygotowanych jak w 5.4.6 wymienionej normy.

5.5. Wyniki badań trwałości nie powinny być niższe niż w tabl. 2 lub nie niższe od wzorca.

5.6. Ocena wyników badań. Partię barwnika należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wyniki badań wg 5.4 są zgodne z wymaganiami wg 3.1 i 3.2.

5.7. Zaświadczenie o wynikach badań. Dla każdej partii wysyłkowej barwnika wytwórca jest obowiązany wystawić i przesłać odbiorcy zaświadczenie o wynikach badań, stwierdzające zgodność partii z wymaganiami normy.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Zakłady Chemiczne ORGANIKA-ZACHEM.

2. Normy i dokumenty związane

- PN-76/C-04702 Barwniki. Ogólne metody badań
PN-74/C-04707 Barwniki. Pobieranie i przygotowywanie próbek
PN-74/C-60008 Próbki do pobierania próbek produktów bezkształtnych
PN-75/M-78216 Palety ładunkowe płaskie jednopłytowe czterowejściowe bez skrzydeł drewniane 800×1200 EUR
PN-70/N-02120 Zasady zaokrąglania i zapisywania liczb
PN-71/O-79033 Opakowania transportowe prostopadłościennne. Szereg wymiarowy
PN-76/O-79252 Transportowe jednostki opakowaniowe. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe
PN-75/O-79552 Opakowania jednostkowe blaszane i tekturowo-blaszane oraz zamknięcia do artykułów spożywczych niekonserwowych i przemysłowych. Wymagania i badania
PN-63/P-04908 Metody badań wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie odporności wybarwień na tarcie
PN-63/P-04910 Metody badań wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie odporności wybarwień na wodę
PN-71/P-04912 Metody badań wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie odporności wybarwień na pranie
PN-71/P-04913 Metody badań wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie odporności wybarwień na pot
PN-73/P-04914 Metody badań wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie odporności na prasowanie

PN-68/P-04943 Metody badań wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie odporności wybarwień na światło sztuczne (lampa ksenonowa)

BN-76/5046-02 Opakowania transportowe metalowe. Bębny lekkie

BN-76/6041-19 Barwniki reaktywne helaktynowe i polaktynowe do włókien celulozowych. Metody badań

BN-72/6414-02 Opakowania transportowe z tworzyw sztucznych. Torby z folii polietylenowej zgrzewane

BN-77/6414-06 Opakowania transportowe z tworzyw sztucznych. Worki polietylenowe, otwarte, płaskie, bez fałd bocznych, zgrzewane

Systematyczny Wykaz Wyrobów (SWW). Główny Urząd Statystyczny. Warszawa: Wydawnictwo Katalogów i Cenników 1975 r.

Przepisy o ładowaniu i wyładowywaniu wagonów towarowych w komunikacji wewnętrznej. Załącznik nr 10 do art. 27, ust. 4, pkt. 4 DKP (Dz.T.i.Z.K. z 1968 r. nr 4 poz. 10 wraz z późniejszymi zmianami).

Instrukcja o ładowaniu samochodów ciężarowych i przyczep. Załącznik do Zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 7.03.1963 r. (Mon. Pol. nr 24, poz. 123, z 1963 r.).

3. Symbol wg SWW — 1245-159.

4. Autor projektu normy — mgr inż. Ryszard Czołpiński, mgr inż. Ewa Radzińska — Zakłady Chemiczne ORGANIKA-ZACHEM w Bydgoszczy.

5. Wzorce barwników polaktynowych na żądanie przesyłają Zakłady Chemiczne ORGANIKA-ZACHEM, Aleje LWP 65, 85-825 Bydgoszcz.